

Lista 4

Zadanie 1. Wyznacz bazę obrazu dla następujących przekształceń liniowych (z $\mathbb{R}^3$).

- $F(x, y, z) = (2x + y, 3x - z, 5x + y - z, -2x + 2y - 2z)$;
- $G(x, y, z) = (x + y, y - 2z, 3z, x - y)$;
- $H(x, y, z) = (x + y, y + z)$;

Wskazówka: Skorzystaj z faktu: jeśli $\mathbb{A} \leftarrow \mathbb{B}$ oraz $\mathbb{C} \leftarrow \mathbb{B}$ to $(\mathbb{A} \cup \mathbb{C}) \leftarrow \mathbb{B}$.

Zadanie 2. Wyznacz bazę jądra dla następujących przekształceń liniowych (z $\mathbb{R}^3$)

- $H(x, y, z) = (x + y, y + z)$;
- $I(x, y, z) = (x + y, 2y + z, y - z)$;
- $J(x, y, z) = (x + y, 2x + 2y, 3x + 3y)$.

Wskazówka: Ułóż odpowiedni układ równań.

Zadanie 3. Rozważmy przestrzeń wielomianów o stopniu najwyżej 7 nad ciałem $\mathbb{Z}_5$ oraz przekształcenie liniowe zdefiniowane jako suma pierwszej i drugiej pochodnej, tj.:

$$F(x^i) = ix^{i-1} + i(i-1)x^{i-2},$$

gdzie $i(i-1)x^{i-2}$ dla $i < 2$ oznacza 0.

Podaj bazy jądra $\ker F$ i obrazu $\text{Im } F$ tego przekształcenia. Podaj ich wymiary.

Zadanie 4. Dane jest przekształcenie liniowe $F : \mathbb{V} \rightarrow \mathbb{W}$. Udowodnij, że następujące warunki są równoważne:

- F jest różnowartościowe;
- $\dim(\ker(F)) = 0$;
- $\ker(F)$ składa się z jednego wektora;
- $\dim(\text{Im}(F)) = \dim(\mathbb{V})$.

Zadanie 5. Pokaż, że dla macierzy A, B, C odpowiednich wymiarów oraz skalaru α zachodzą następujące zależności (Id oznacza macierz identycznościową/jednostkową odpowiedniego wymiaru, tj. mającą na przekątnej jedynkę oraz zera w innych miejscach):

$$\begin{aligned} \text{Id} \cdot A &= A & B \cdot \text{Id} &= B \\ A \cdot (B + C) &= A \cdot B + A \cdot C \\ (A + B) \cdot C &= A \cdot C + B \cdot C \\ \alpha(A \cdot B) &= (\alpha A) \cdot B = A \cdot (\alpha B) \\ A[B|C] &= [AB|AC] \\ \begin{bmatrix} B \\ C \end{bmatrix} A &= \begin{bmatrix} BA \\ CA \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Zadanie 6. Pokaż, że mnożenie macierzy jest łączne.

Wskazówka: Możesz korzystać bezpośrednio z definicji oraz z Zadania 5. Przy bardziej skomplikowanych zastanów się, czy nie korzystasz z łączności. Bardzo pomocne może być korzystanie z linowości.

Zadanie 7. Ustalmy macierz A wymiaru $n \times n$. Pokaż, że zbiór macierzy B , takich że $AB = BA$, jest przestrzenią liniową. Pokaż też, że dla takich macierzy (tj. kwadratowych spełniających $AB = BA$) zachodzi

$$(A + B)^m = \sum_{i=0}^m \binom{m}{i} A^i B^{m-i}.$$

Znajdź wszystkie macierze B wymiaru 2×2 spełniające warunek $B \cdot \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} \cdot B$.

Wskazówka: Można na palcach, ale można też prawie bez rachunków: zauważ, że każda macierz komutuje z Id oraz M komutuje z M . Oblicz też wymiar przestrzeni tych macierzy.

Zadanie 8. Podaj zwartą postać macierzy (nad $\mathbb{R}$)

$$\begin{bmatrix} \alpha & 1 \\ 1 & \alpha \end{bmatrix}^n .$$

Postać zwarta nie zawiera sum, wielokropków itp.

Zadania 7.

Wskazówka: Pomocne może być przedstawienie macierzy jako $\alpha \text{Id} + J$, gdzie $J = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$. Skorzystaj z

Zadanie 9. Oblicz (macierze są nad $\mathbb{R}$)

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 \end{bmatrix}^2 ; \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 \end{bmatrix}^3 ; \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 2 & 2 & 1 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & -2 & 2 & 1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 & 2 & -2 & 1 \end{bmatrix} .$$

Zadanie 10. Pokaż, że dla macierzy A, B odpowiednich rozmiarów zachodzi

$$(A \cdot B)^T = B^T \cdot A^T ,$$

$$(A^T)^T = A$$

$$(A + B)^T = A^T + B^T .$$

Zadanie 11 (* nie liczy się do podstawy; niezbyt trudne). Niech M będzie macierzą kwadratową zadaną jako

$$M = \begin{bmatrix} \lambda & 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & \lambda & 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & \lambda & 1 \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & \lambda \end{bmatrix} ,$$

dla pewnej λ . Podaj zwartą postać macierzy M^k dla dowolnego $k \in \mathbb{N}$.

Wskazówka: Przedstaw $M = \lambda \text{Id} + J$, skorzystaj z Zadania 7. Ile wynosi J^2 ?